

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Det nödvändiga ska vara tillåtet – en lag om internationellt hälso- och sjukvårdssamarbete (Ds 2024:33)

(S2023/02719)

Utifrån de utgångspunkter Försäkringskassan har att beakta, har myndigheten följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Promemorian innehåller ett flertal förslag som bl.a. innebär att utländska vårdgivare eller personal får bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet i Sverige i enlighet med utländska bestämmelser samt att svenska vårdgivare får bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet utomlands i enlighet med svenska bestämmelser. Försäkringskassan tillämpar ett flertal regelverk och avtal som omfattar hälso- och sjukvård samt tandvård utomlands.

Det saknas överväganden om hur förslagen förhåller sig till regelverken om vård utomlands, exempelvis förordning nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och patientrörlighetsdirektivet, som genomförts i svensk rätt genom lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det saknas vidare överväganden avseende förslagens eventuella påverkan på kostnadsregleringen på nationell nivå samt mellan medlemsstater (jfr t.ex. artikel 35 i förordning nr 883/2004 och förordningen [2013:711] om ersättning för vissa vårdkostnader i internationella förhållanden). Eftersom sådana överväganden saknas är det inte möjligt för Försäkringskassan att uppskatta om förslagen kommer medföra kostnader för myndigheten.

Inte heller berörs tillämpningen av nationella bestämmelser om förmåner eller subventioner närmare. Det saknas även en analys av hur förslagen förhåller sig till bestämmelserna i 4-7 kap. socialförsäkringsbalken och bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i förordning 883/2004. Det finns inte heller överväganden om lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd samt lagen om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska tillämpas för eventuell vård och tandvård som ges utomlands enligt svenska bestämmelser.

1.8 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

I förslag till 7 kap. 10 § hälso- och sjukvårdslagen anges att regioner får komma överens med en huvudman eller motsvarande i Danmark, Finland eller Norge om att kunna begära bistånd från och lämna bistånd till varandra för insatser inom sjuktransporter och prehospital akutsjukvård. Av förslag till 7 kap. 11 § samma lag framgår vidare att vid sådan samverkan får personal bedriva verksamheten och utföra sitt arbete i enlighet med de bestämmelser som gäller i det egna landet.

Även om det av övervägandena framkommer att regionen eller den kommun som ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård är att anse som huvudman enligt hälso- och sjukvårdslagen (s. 270 f.) får det utifrån föreslagna bestämmelsers utformning anses

oklart om insatser som vårdgivare från grannländerna utför inom ramen för gränssamverkan anses utföras *för* den svenska regionen eller inte (jfr avsnitt 10.6). Det kan finnas anledning att överväga om detta bör tydliggöras i författningen, då det eventuellt kan få betydelse för den kostnadsreglering m.m. som sker enligt förordning nr 883/2004 och nationella bestämmelser. Oklarhet i fråga om vården ska anses utförts *för* den svenska regionen gäller även i fråga om vad som anförs i avsnitt 10.2 om att det kan finnas behov av att patienter även kan behöva transporteras från Sverige till en sjukvårdsinrättning i grannlandet (s. 242). I detta sammanhang kan Administrativa kommissionens beslut nr S12¹ särskilt noteras

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Ingrid Utne i närvaro av rättslig expert Saga Henriksdotter, den senare som föredragande.

Ingrid Utne

Saga Henriksdotter

¹ Beslut nr S12 av den 16 oktober 2024 om ersättning för hälso- och sjukvård i samband med patienttransporter till en annan medlemsstat vid masskadesituationer efter en katastrof (C2025/1598)